

ΑΘΗΝΑ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.

ΦΥΛ. Ε΄.

Περὶ τῆς Κατηγήσεως τοῦ ἁ βαθμοῦ.

(Συρέχεια καὶ τέλος. ἰδὲ φυλ. Δ΄.)

Γ΄.

Περὶ τῆς Στοᾶς.

Πάντες ἐδιδάχθημεν ὅτι Στ.: εἶναι Τέ-
μενος ἀρετῆς καὶ ἀληθείας, πάντες γινώ-
σκομεν ὅτι, ἐν αὐτῇ εἰσερχόμενοι, δεόν νὰ
ἀπεκδυώμεθα παντὸς πάθους, παντὸς ἐλατ-
τώματος, πάσης προλήψεως. Πάντες ἐ-
σμὲν πεπεισμένοι ὅτι ἐν τῇ Στ.: ἄρχει ἡ
ἰσότης, ἡ ἀδελφότης, ἡ ἐλευθερία. Φέρε-
ν ἴδωμεν καὶ πῶς ἐκ τῆς συμβολικῆς
αὐτῆς διακοσμήσεως τοῦτο ἐξάγεται.

Ἡ λέξις Loggia, Loge, Lodge, δι' ἧς
οἱ Ἰταλοὶ, Γάλλοι καὶ Ἀγγλοὶ ἀδ.: ἀπο-
καλοῦσι τὴν Στ.: ἔχει Ἑλληνικὴν καὶ
Σανσκριτικὴν ἂν δὲν σφάλλω ρίζαν καὶ
παραγωγὴν (λέγ - λόγ -) καὶ σημαίνει
Ἐκλεκτὴν τινα συναγωγὴν, ὅπως ὁ λόγος
ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος.
Παριστᾶ δὲ ἐν μικρογραφίᾳ τὸν Κόσμον,

καὶ εἶναι πράγματι μικρόκοσμος. Ἐχει
σχῆμα ἐπιμήκους παραλληλοπέδου, διότι
οὕτω πῶς οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἠνόουν
τὴν γῆν. Ὅθεν εἰσέτι λέγομεν βόρειον
πλάτος καὶ ἀνατολικὸν μῆκος· διὰ τὸν αὐ-
τὸν δὲ λόγον ἔχει μῆκος ἀπὸ ἀνατολῶν
πρὸς δυσμὰς καὶ πλάτος ἀπὸ βορρᾶ πρὸς
μεσημβρίαν· ὕψος δὲ ἀπὸ Ζηνῆθ μέχρι
Ναδίρ.

Ὁ ἑναστρος τῆς Στ.: θόλος μᾶς διδά-
σκει ὅτι Πατρίς ἡμῶν θεωρεῖται οἰονδή-
ποτε μέρος τῆς γῆς ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ
ἀστρώου στερεώματος. — Ὁ ἥλιος ἐν
τῇ ἀνατολῇ του εἶναι τὸ σύμβολον τῆς
κατὰ βαθμοὺς ἀποκαλυπτομένης ἀληθείας·
ἡ σελήνη διὰ τῶν μελαγχολικῶν καὶ γοη-
τευτικῶν ἀκτίνων τῆς, μᾶς ἐνθυμίζει τῆς
φύσεως τὴν μητρικὴν γλυκύτητα, τὴν ὁ-
ποίαν ὀφείλομεν ἀείποτε τὰ μιμώμεθα.

Αἱ δύο ὑπερμεγέθεις στήλαι αἱ πρὸς δυ-
σμὰς στηρίζουσαι τὴν εἴσοδον τοῦ Τεμέ-
νου μᾶς ἐνθυμίζουσι τὰς στήλας τοῦ
Ἡρακλέους, τὰς ὁποίας ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐ-

πιστήμη ἀνάως μετατοπίζουσιν· ἐπὶ τῶν σπηλαίων τούτων ὑπάρχουσι δύο στοιχεῖα, τὰ πρῶτα τοῦ Μασσωνικοῦ ἀλφαβήτου καὶ τὸ μὲν Β ἀρκικὸν τῆς ἱεραῆς λέξεως τοῦ Α'. βαθμοῦ, σημαίνει βίον, ἐμφαίνει δὲ τὴν πεπερασμένην ὑπαρξιν ἐν τῇ ἀπειρῷ ζωῇ· τὸ δὲ Ι σημαίνει ἰσότης καὶ ἐξηγεῖται θάνατος. Ἰδοὺ δὲ πῶς διδασκόμεθα ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος εἰσὶν αἱ δύο παμμεγέθεις στήλαι, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ πᾶν. Ρίπτοντες πέριξ ἡμῶν ἐταστικὸν βλέμμα, τί βλέπομεν; σημεῖα συμβολικὰ καὶ ἀστρονομικὰ ἰδίως, ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἐν γένει τέχνας καὶ ἐπιστήμας, ὅσας ἐξεῦρεν ὁ ἄνθρωπος, εἰς ὅσα ἐφωτίσθησαν οἱ ποιηταί, εἰς ὅσα διεννοήθησαν οἱ μυθογράφοι, εἰς διὰ τῶν θελημάτων τῆς ἀλληγορίας καὶ σοφῆς μυθογραφίας διδάξαντες· καὶ τοῦτο διότι ἡ Στ. δέον νὰ περικλείη ὡς εἴπω ἐν συνόψ. πᾶν τὸ ὄρατὸν καὶ νοητόν.

Τὸ ψηφιδωτὸν ἡμῶν δάπεδον ἀναμνησκει εὐστοχῶς τὰς διαφορὰς φυλάς τῆς πολυαριθμοῦ ἡμῶν οἰκογενείας καὶ ἀνάπασαν στιγμὴν μᾶς λέγει· οἱ μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς, οἱ χαλκόχροες Ἰνδοί, οἱ κιτρινωποὶ Σίνες, οἱ λευκοὶ τῆς Καυκασίας φυλῆς, εἶναι πάντες ἀδελφοί, ἀποτελοῦντες διὰ τῆς Μασσωνίας ἓν καὶ μόνον στερεὸν καὶ ὁμόρρυθμον σῶμα μᾶς διδάσκει δὲ συνόμα ὅτι ἡμέραι εὐτυχεῖς καὶ ἀποφράδες ἀλληλοδιαδέχονται ἀλλήλας ἐν τῷ βίῳ ἐκάστου καὶ ὅτι ὁ Μασσωνός γινώσκει πῶς νὰ φέρῃ τὴν εὐδαιμονίαν χωρὶς ἐξ αὐτῆς νὰ παραφέρηται, πῶς νὰ ὑποφέρῃ τοῦ βίου τὰς δυσπραγίας χωρὶς ἐξ αὐτῶν νὰ ταπεινοῦται.

Περὶ τῶν τεκτονικῶν καὶ γεωμετρικῶν

ἐργαλείων οὐδεμίαν ἀνάγκη νὰ μακρηγορήσωμεν, διότι πρὸ πολλοῦ περὶ αὐτῶν ἐδιδάχθημεν ὅτι, ἡ μασσωνία ἔχουσα κύριον αὐτῆς σκοπὸν τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀτόμου καὶ δι' αὐτοῦ τὴν τῆς κοινωνίας καὶ ἀνθρωπότητος, θεωρεῖ ἕκαστον αὐτῆς μέλος ὡς λίθον κατεργάσιμον τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ τῆς φύσεως καὶ ὡς τέκτονικ ἀενάως ὑπὲρ τῶν ὁμοίων του ἐργαζόμενον.

Ἡ σφύρα ὅθεν παρ' ἡμῖν περιστᾷ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου, ὁ δὲ διαδῆτης τὸ μέτρον αὐτοῦ· τὸ γωνιόμετρον τὴν πρὸς τὸ σύνολον σχέσιν· ἡ στάθμη τὴν σκέψιν· ὁ μοχλὸς τὴν ἰσχύον τῆς μεγαλοφυΐας· τὸ ξίφος τὴν υπεράσπισιν τοῦ δικαίου· ὁ ἀκατέργαστος λίθος τὸ καθῆκον μας καὶ αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῶν κάτω στρωμάτων τῆς κοινωνίας.

Ἐκ τούτων ὅλων ἐξίχεται ὅτι ἡ Στ. ἄλλο τι δὲν εἶναι ἢ ἀδελφ.· ὁμὰς ἠθικῶν ἐργατῶν, ἀενάως ἐργαζομένων πρὸς τελειοποίησιν αὐτῶν καὶ ἐκείνων, οἵτινες πρὸ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ εὐρισκόμενοι, περιμένουσι ν' ἀκούσωσι τὸ Σκούλ, Σαούλ, τί με διώκει; διὰ νὰ ριφθῶσιν εἰς τὰς ἀγκάλας μας.

Τὸ ἀενάως ἐπαγρυπνοῦν ὄμμα τοῦ Παντεπόπου Ἰεχωὲλ λάμπει εἰς τὴν Ἀνατολήν μας ἔτι γὰρ ἐξ ἀνατολῆς τὸ φῶς· ἡ Μασσωνικὴ πᾶσα στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δόγματος τῆς υπεράξεως Ὅντος ἀπειροτελείου δημιουργήσαντος καὶ συντηροῦντος τὸ σῶμα καὶ διὰ τοῦ ἀπλοῦ τούτου καὶ ἀμεταβλήτου δόγματος συγκεφαλαιῶν ὡς εἴρηται πάσας τὰς θρησκευτικὰς καὶ πάντα τῶν σοφῶν τὰ συστήματα, ἀντιστρατεύεται δὲ παντὶ σθένει εἰς τοὺς παραλογισμοὺς τῶν ὑλιστῶν καὶ ἀθέων, τοὺς ὁποίους ἀποκλείει

ἐκ τῶν κόλπων τῆς, ὡς διαφθορεῖς τοῦ πνεύματος καὶ καταστροφεῖς πάσης κοινωνίας.

Ἡ Στοὰ σύγκειται ἐκ τριῶν, ἐκ πέντε καὶ ἐξ ἑπτὰ. — Ὁ Ἱεροφάντης, ὁ δαδούχος καὶ ὁ Μυσταγωγὸς τῶν ἀρχαίων μυστηρίων, σήμερον ἀντεκχτεστάθησαν διὰ τοῦ Σεβ.· καὶ τοῦ α.· καὶ β'. ἐπ.·, ὁ ἀριθμὸς β, ὡς γνωστὸν, εἶναι ἀριθμὸς ἱερὸς καὶ τέλειος παρ' ἀπάσαις ταῖς θρησκείαις. Ὁ Σεβ.· παρ' ἡμῖν παριστᾷ τὴν σοφίαν, ἀλλ' ἡ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρὴ ἐστὶ· ὁ α.· ἐπ.· τὴν ἰσχὺν καὶ ὁ β'. τὸ κάλλος, σοφία δὲ, ἰσχὺς καὶ κάλλος συναπκρίτουν τὴν βᾶσιν πάσης τελειότητος. Ὁ Ρήτ.· παριστᾷ τὸν ἑναρμόνιον λόγον καὶ τὴν ἐλευθέραν συζήτησιν ἐντὸς τῆς εὐθυφροσύνης. Ὁ Γραμματεὺς χαράττει μετὰ σκέψεως καὶ ἀνασκοπῆς τὰς πλάκας ἐκείνας, ἐν αἷς οἱ ἐπερχόμενοι ἀδδ.· θά ἀναγινώσκουσι τὸ πνεῦμα ἕξ τὴν εἰλικρίνειαν τῶν ἡμετέρων προσπαθειῶν.

Καὶ οἱ πέντε πρῶτοι οὗτοι ἀξιωματικοὶ τῆς Στ.· ἀποκαλοῦνται οἱ 5 πρῶτοι φωτοβόλοι ἀστέρες, διότι κατὰ τὴν ἀστρονομικὴν ἀλληγορίαν ὀφείλουσι νὰ ὑπερέχωσι κατὰ τὴν φρόνησιν, τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοπονίαν πάντας τοὺς ἄλλους ἀδδ.·

Ὁ Ταμίας εἶνε ὁ κρῖκος ὅστις ἐνώνει τὸν Μασσ.· κόσμον πρὸς τὸν ὕλικόν. Στ.· ἀνευ Ταμίου δὲν θά ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ κατὰ τὰς παρούσας τῆς κοινωνίας περιστάσεις. Ὁ Ταμίας εἶναι ὁ πιστὸς θεματοφύλαξ τῆς ὕλικῆς ἰσχύος ἕξ τῶν περιληπτικῶν δυνάμεων τῶν ἀδδ.· Ὁ ἔλεον.· εἶναι ἡ χεὶρ τῆς ἀγαθοεργίας ἡμῶν. Οἱ ἑπτὰ οὗτοι συναποτελοῦσι τελείαν Στ.· Ἰδοὺ λοιπὸν διατὶ λέγομεν ὅτι τρεῖς τὴν

θεμελιούσι, πέντε τὴν σχηματίζουσι καὶ ἑπτὰ τὴν καθιστῶσι πλήρη καὶ τελείαν. Οἱ ἑπτὰ οὗτοι καλοῦνται οἱ ἑπτὰ φωτοβόλοι ἀστέρες, διὰ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον προλογίζοντες ἀνεφέραμεν.

Ἄς ἐνθυμούμεθα λοιπὸν ὅτι ἀστρονομικὴ καὶ γεωμετρικὴ εἶναι ἡ διακόσμησις τοῦ μικροκόσμου, ὃν ἀποκλιθόμεν Στ.· ὅτι αὕτη εἶναι μέρος ἀντιπρόσωπον τοῦ Μασσ.· κόσμου, ὅτι, ἐν οἰαδήποτε Στ.·, καὶ ἂν εὐρισκόμεθα, εἴμεθα ἐν τῇ ἡμετέρῃ, καὶ ὅτι ἡ πραγματικὴ Στ.· τῆς ὁποίας ἡ προῦσα εἶναι ἡ ἀπλή συμβολικὴ παράστασις, εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη καρδίη, ὅτι αἰώνιον ὑπόδειγμα τῶν πράξεών μας, γνώμων ἀλάνθαστος τῆς διαγωγῆς μας εἶναι ἡ ἁρμονία τῶν οὐρανίων σωμάτων, καὶ ὁδηγὸς παντὸς ἔργου μας ἡ ἠθικὴ γεωμετρίη, ὅτι σκοπὸς τῆς Μασσ.· διδασκαλίας εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀμεταβλήτου νόμου τῆς φύσεως ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ κόσμου καὶ ὅτι τέλος καθῆκον ἡμῶν εἶναι τὰ διδάγματα, τὴν τάξιν, τὴν φιλοσοφίαν τῆς Στ.· παντὶ σθένει νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀναλόγως τῆς θέσεως ἣν ἐν αὐτῇ κατέχομεν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων ἃς ἀπέβαντι τῶν ὁμοίων μας ἀνεδέχθημεν. Ὑπάρχουσι δυστυχῶς Μασσῶνιοι, οἵτινες περιοριζόμενοι εἰς τοὺς τύπους καὶ εἰς τὰ σημεῖα ἐντὸς τῆς Στ.·, φρονοῦσιν ὅτι ἐκπληροῦσιν ὡδε πῶς πάσας τὰς ἑαυτῶν ὑποχρεώσεις. Οἱ τοιοῦτοι ἀδδ.· πλανῶνται πλάνην οἰκτρὰν καὶ ἡμεῖς βεβαίως οὐδέποτε θέλομεν μιμηθῆ αὐτούς.

Ἡ Μασσωνία εἶναι θρησκείη, ἔργον συνειδότης ἔχουσα τύπους καὶ σύμβολα, ἀπερ ὅμως οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ τὸ ἐξωτερικὸν περικίλυμμα, ἀλλ' ὑπὸ τὸν πομπώδη

πέπλον, ὃν περιδαλλόμεθα, δεόν νά ὑπάρχη ἢ οὐσία τῆς φιλανθρώπου καὶ φιλοπόνου φιλοσοφίας, ἄλλως ἐμπίπτωμεν εἰς αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ λάθη, ὧν τὴν διόρθωσιν προτιθέμεθα.

Τὰ μυστήρια τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς Ἐλευσίνος.

—ο—

(*Συνέχεια, ἴδε σφ.λ.λ. Δ.*)

Μέρος Β'.

Ἄρῳ οἱ ἱερεῖς κατέπεισαν τὴν τυρλώττουσαν ἀμάθειαν ὅτι εἶχον ἄμεσον μετὰ τῶν θεῶν συγκοινωνίαν, καὶ ὅτι ἦσαν οἱ διερμηνεῖς τῆς θελήσεως αὐτῶν, προσεκλήσαντο διὰ τῆς κολακείας, ἀρ' ἐνὸς μὲν τὴν εὐνοίαν τῶν βυβλικῶν, προσονομάσαντες αὐτοὺς ἱερωαί, ἡμιθέους καὶ θεοὺς, ἀρ' ἑτέρου δὲ ἱεροσύλους ἐπὶ τέλους ἀποθραυσθέντες, ἐφεῦρον τὰ μυστήρια.

Τὰ πρῶτα μυστήρια ἦσαν ὡς δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, πᾶν ὅ,τι οἱ ἱερεῖς ἠβουλήθησαν· εἴτε ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ἀδυνάτου τῶν νῶν, εἴτε μορφαὶ ἀκτάληπτοι πλασθεῖσαι ὑπὸ τῆς παρροσύνης καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς θεῖα ἀπεδίδοντο μυστικά τινες δυνάμεις. Ἀκολούθως ἀπέδωκαν τὸ ὄνομα μυστήρια εἰς τὰς διδασκαλίας διαφόρων ἐταιριῶν, ἐν αἷς οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μυσταγωγηθῆ πρὶν ἢ ὑποστῆ αὐστηρὰς δοκιμασίας. Ὁ Ἰσριακὸς πίναξ ἦτο μυστήριον. Οὗτος περιεῖχεν ἐν τρίγωνον ὑποσημαῖνον τρεῖς σύμβολα, τὸ τοῦ κόσμου, τὸ τῆς Αἰγύπτου καὶ τὸ τῆς Μέμφιδος. Πλείστοι συγγραφεῖς ἀπετόλμησαν νὰ θεωρήσωσι τὸν πίνακα τοῦτον ὡς σύμβολον τῆς ἀγ. Τριάδος. Αἱ περισσότεραὶ οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν μυστηρίων τῆς ἀρχαιότητος. Οἱ ἱερεῖς ἐξήτηκον καὶ μετεχειρίζοντο

αὐτὰς ὡς ἀγγελιαφόρους. Θέλοντες νὰ κοινοποιήσωσι πρὸς τοὺς ἱερεῖς ἀπέχοντος ναοῦ γεγονός τι συμβῆλλον πρὸς δόξαν τῆς μαντικῆς, ἀνήρτων γραμμῶν εἰς τὸν πόδα τῆς περιστερᾶς. Τὸ πτηνὸν διασχίζον τὸν ἀέρα, ἀνήγγελε τὸ ποθοῦμενον καὶ εἰς ἀπόστασιν πολλὰς διακοσίων λευγῶν. Ὁ τῷ Μωάμεθ τὰς θεῖας βουλὰς κομιζὼν διαγγελεῖς ἦν περιστερὰ, εἰθισμένη ἵνα πλησιάζῃ εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ. Οἱ Καλίφαι τῆς Βαβυλώνας διετήρουν διὰ τῶν περιστερῶν ἀνταποκρίσεις μετ' ἐκείνων τοῦ Καίρου, τοῦ 300 λεύγα· ἀπέχοντος. Διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου, ὅτε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος προσῆλθε ἵνα συμβουλευθῆ τὸν χρησμὸν τοῦ Ἀμμωνος, ὁ ἱερεὺς μαθὼν τὴν ἀρξίν του μετέβη εἰς προὔπαντησίν του, καὶ προσωνόμασεν αὐτὸν υἱὸν τοῦ Διὸς, προγινώσκων καλῶς ὅτι ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἀρίκετο ὁ ἐνδοξὸς μαχητής.

Διὰ τῶν μυστηρίων λοιπὸν, λέξωμεν πάσης ἐννοίας κενῆς, ἐπεκλύπτον τὰ ψεῦδη, ἠνάγκαζον τοὺς φρονίμους νὰ σιωπῶσι καὶ τὸν χυδαῖον νὰ ἐνθουσιᾷ πρὸς τὸ ἀκτάληπτον. Οὕτω δ' ἡ ἐξουσία τῶν ἱερέων ὑπερέβη πᾶν ὄριον, καὶ οὐκ ἀγνοοῦμεν ὅποσον αὐτῆς κατεχράσθησαν. . . .

Ἀφίνομεν εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν θλιβεράν ἀφήγησιν τῶν δεινῶν, μεθ' ὧν οἱ φανατικοὶ καὶ σκληροὶ οὗτοι λειτουργοὶ περιέβαλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Καθότι οἱ ἱερεῖς διὰ τῶν χρησμῶν τῶν οὐ μόνον ἀπετόλμησαν νὰ διατάξωσιν ἀνθρωποθυσίας εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν δημιουργηθέντας θεοὺς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν πολεμίων τοῦ κράτους συνταχθέντες, διέταττον τὴν σφαγὴν καὶ αὐτῶν τῶν ἡγεμονοπαίδων. Προτιθέμεθα μόνον ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὰς ἀλλοκότους ἐκεῖνας συμβάσεις, τὰς μυστηριώδεις ἐκεῖνας τελετὰς, εἰς θεῖα οἱ τε νομοθέται καὶ οἱ φιλόσοφοι τῆς ἀρχαιότητος προσήρχοντο ὅπως διδαχθῶσι. Καὶ πρῶτον

πρὸς τῶν ἑορτῶν, ὧν αἱ ἀξιολογώτεραι ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι τρεῖς.

Α'. Ἡ ἑορτὴ τῶν φώτων, τελομένη εἰς τὴν πόλιν Σάϊν πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς· καθ' ὅλην δὲ τὴν ἑκτασιν τῆς Αἰγύπτου οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ παρευρεθῶσιν ἐν αὐτῇ, ὄφειλον ν' ἀνκρωσθὶ λύχνους ἀνημμένους ἐξώθεν τῶν παραθύρων τῶν οἰκιῶν των.

Β'. Αἱ ὁδοιπορικαὶ προσκυνητῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Σιράπιδος ἐν Κανόπω, ἔνθα οἱ ἱερεῖς κατέγραφον πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐπιτελούμενα θαύματα ἐπὶ πίνακος πρὸς ἐξαπάτην τοῦ λαοῦ.

Γ'. Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Βουδάστῳ, ἔνθα ἀπανταχόθεν συνήρχοντο ἵνα παραδοθῶσιν εἰς τὴν μέθην, τὴν κραιπάλην καὶ εἰς τὰ μᾶλλον ἀκόλαστα ὄργια. Περαισῆγεται δὲ καὶ ὁ βοῦς Ἄπις, ὅστις ἐχρηματοδοτεῖ δῆθεν τρώγων ἢ ἀπορρίπτων τὰς ὑπὸ τῶν ἱερέων προσηρομένους αὐτῷ τροφάς.

« Ἴνα προσνέμηται ἢ προσήκουσα τοῖς θεοῖς λατρεία, ἐφεύρομεν, ἔλεγον οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου, τὰς ἑορτάς, τ' ἐς προσκυνητείας, τὰς πανηγύρεις » κλ. Ἄλλ' οἷα τῆσθε προφάσεις καὶ ἂν ἐμηχανῶντο, ἵνα ἀποκρύπτωσι τὰ ἐλατήρια τῆς ἐνεργείας των, ἀφοῦ ἅπαξ ἠμαύρωσαν τὴν ἀλήθειαν, οὐδόλως ἦσαν εὐπαράδεκτοι.

Τὰ μυστήρια τοῦ ἱερατείου συνεπήγοντο ἰσχυρὰς συνεπείας, ὥστε ἐφοβοῦντο νὰ συνεταιρισθῶσι μετ' ἀνθρώπων ἰκανῶν νὰ τοὺς προδώσωσιν ἢ ἀτιμάσωσιν. Ἠσθάνοντο ὅπως τοῖς ἦτο κατεπίγον τὸ νὰ προσποιῶνται τοῦλάχιστον τὰς αὐτὰς ἀρετάς, αἵτινες τοῖς παρέσχον τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὸ σέβας τῶν λαῶν. Τότε δὴ ἡ φιλαυτία καὶ ἡ ὑποκρισία ἀντικαθιστάσαι τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν σοφίαν, ἐνησμενίζοντο εἰς τὰς γνώσεις τῆς φύσεως καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀεὶ ἐκέκτηντο οὗτοι, περιβάλλοντες αὐτὰς διὰ κωλυμάτων καὶ δυσχερειῶν,

καὶ ἀλλήλοις συντιθέμενοι νὰ μὴ συμμερίζωσιν αὐτὰς ἐξ ὀλοκλήρου, εἰμὴ μετ' ἐκείνων, ὧν λαθόντες πείραν τῶν αἰσθημάτων, ἤθελον ἀνεύρει αὐτοὺς ἰκανοὺς ἵνα ἐγκρίνωσι τὰ μυστήριά των καὶ μυηθῶσιν εἰς αὐτά.

Αἱ ἑταίρικαι αὐτῶν διηροῦντο εἰς τρεῖς τάξεις. Πρώτη ἡ τῶν ἱερέων, τῶν μόνων δυνάμενων ἵνα συγκοινωνῶσι μετὰ τῶν θεῶν καὶ μετέρχονται δικήρου; τσατουργίας πρὸς φενακισμὸν τῶν λαῶν. Δευτέρα ἡ τῶν μεγάλων μεμυημένων, ἐκλεγμένων, ὡς καὶ οἱ πρότεροι, ἐκ τῶν συπολιτῶν, καὶ πρὸς οὐδ' οὐδὲν ἀπακρύπτετο. Καὶ τρίτη ἡ τῶν μικρῶν μεμυημένων, συγκειμένη ἐκ τῶν ἄλλοδαπῶν, πρὸς οὐδ' ἐνεπιστεύετο πᾶν ἕτι οἱ τῆς πρώτης τάξεως ἱερεῖς θεώρουσαν ἀρμόδιον. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι, ἀκούοντας γινώσκοντας τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, οὐδεὶς παρεμέλουσεν ὅπως ἐμποιδῶσι φόβον καὶ ἐνθουσιασμὸν παρὰ τοῖς παραλαμθανομένοις συνεταίροις. Αἱ σχεδὸν ἀνυπέβλητοι δοκιμασίαι, καὶ ἡ αὐστηρότης τῶν καθηκόντων, εἰς ἃ καθυπέβηλλον τοὺς μεμυημένους, ὡς καὶ ἡ πομπὴ καὶ ἡ λάμψις τῶν τελετῶν, οὐκ ὀλίγον βεβήτως συνετέλειον εἰς τὸ νὰ ἐμπνέωσιν εὐλάβειαν πρὸς τὰ μυστήρια. Πρακτικητέον πρὸς τοῦτους ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ συνεταίριζεσθαι μετὰ τῶν πρώτων σοφῶν τοῦ κόσμου ἦτο ἀρκούντως κολακευτικὴ, ὥστε νὰ ὑπερκεθιάζωσιν οἱ συνέταίροι τὸ μέγα τοῦτο πλεονέκτημα.

Τὰ μυστήρια διεξήγοντο ὑπὸ πάντεσσι λειτουργῶν, ὧν ὁ ἀρχηγὸς ὁ τοὺς μεμυημένους ὑποδεχόμενος ἐκαλεῖτο βασιλεὺς, ἱεροφάντης ἢ ἱεροκῆρυξ. Οὗτος ἀντεπροπόπειε τὸν Ἄψιστον Δημιουργόν, καὶ τὸ σύμβολον ὅπερ ἔφορει ἦτο χρυσὴ πλάξ, χριστὴ ἐπὶ τοῦ στήθους αὐτοῦ ἀνηρημένη, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐγγεγραμμέναι αἱ λέξεις ἀλήθεια, σοφία, ἐπιστήμη, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀτιμωρητῆ. Ἦτο δὲ περιβλεπτός ἐν τῷ πορ-

φυροῦ ἐνδύματός του πλουσίως πεποικιλιμένου, ἐκ τῆς λευκῆς του κόμης καὶ τοῦ διαδήματος τοῦ λιθαλαμπούς, κάτωθι τοῦ ὁποίου ἐφαίνοντο ἱερογλυφικαὶ χαρακτῆρες· διαδηλοῦντες τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Ὑψίστου. Ὄφειλε δὲ νὰ ἦναι σώφρων καὶ ἐγκρατῆς, διὸ καὶ δὲν τῷ ἐπετρέπετο νὰ νυμφευθῆ. Ἡ κυριώτερα τροφή αὐτοῦ ἦσαν διάφορα βότανα συντηρητικὰ τῆς ἐγκρατείας καὶ ἀπαθείας. Ὁ δεῦτερος ἐκκαίτο *Λαδοῦχος*. Οὗτος παρίστανε τὸν ἥλιον, οὗτινος ἔφερε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοῦ στήθους· ἐφόρει, ὡς ἱεροφάντης, ἐνδυμα πορφυροῦν καὶ στέφανον ἐπὶ τῆς λευκῆς του κόμης. Ἀμφότεροι οὗτοι οἱ λειτουργοὶ ἦσαν ἀμετάθετοι· ἀλλ' ὁ *δραδούχος* ἠδύνατο καὶ νὰ ἦναι ἐγγυμος. Ὁ τρίτος, καλούμενος *Λειτουργός τοῦ Βωμοῦ*, παρίστανε τὴν σελήνην. Ὁ τέταρτος, *Κηρύξ* καλούμενος, ἐκράτει τὸ κηρύκειον, σύμβολον τοῦ Ἔωμοῦ ἢ τῆς εὐγλωττίας, ἀπεμάκρυνε τοὺς βεβήλους, καὶ ἀπήγγελλε τὰς τυπικὰς φορέσεις. Καὶ ὁ πέμπτος καὶ τελευταῖος ἦτο ὁ Ὑδρανός ἢ Βαπτιστής. Παρεκτός τῶν λειτουργῶν τούτων ὑπῆρχον καὶ δέκα ἄλλοι ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς μυσείας ἀφορῶντα. Πρὸς ταῖς ἀρχιερατικαῖς αὐτῶν στολαῖς ὄφειλον οὗτοι νὰ φορῶσι καὶ λευκὸν ἐνδυμα λινοῦν, ὅμοιον πρὸς τὸ τῶν ἄλλων ἱερέων, καὶ ζώνην ποικιλόχρωμον πρὸς διαφορὰν τῶν κατωτέρων τάξεων. Καίπερ δὲν ἀπεκάλυπτον ποσῶς τοῖς ξένοις ἅπαντα τὰ μυστήρια τὰ πρὸς τοῦ, Αἰγυπτίους κοινοποιούμενα, ταῦτα ὅμως ὑποδεικνύοντο εἰς μεγάλα καὶ μικρά, καὶ διὰ τοῦ; μὲν καὶ διὰ τοῦς δέ. Τὰ μεγάλα ἐτελοῦντο μόσιον κατὰ πενταετίαν, τὰ δὲ μικρὰ κατὰ διετίαν. Οὕτω λοιπὸν παρήρχετο τοῦλάχιστον ἐν ἔτος μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν μυσέων. Ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητῆς ὑπέβηεν ὁ μόνος γενόμενος δεκτὸς συγχρόνως εἰς ἀμφότερα· ἀλλὰ τὰ μυστήρια εἶχον τότε ἀπολέσει τὴν ἀρχίαν αὐτῶν δόξαν καὶ καθυρέτητα· καὶ ἀνακινώσκωμεν ἐν τοῖς ὑπο-

μνήμασι τοῦ Ἐρωμένου, ὅτι ὁ Ἀστυγείτων ἐξέδωκε νόμον εἰς Ἀθήνας, δι' οὗ οἱ βουλούμενοι μνηθῆναι ὄφειλον νὰ προκαταβάλωσι χρηματικὴν τινα ποσότητα. Ἐν Αἰγύπτῳ αἱ μυσταγωγίαι αὗται ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τῆς Ἰσιδος καὶ τοῦ Ὀσίριδος· ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος τῆς καλουμένης Ἐλευσινίας ἢ κληῖς Θεᾶς, ἥτις ἦν ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τῶν Αἰγυπτίων Ἰσιν.

Ἐπειδὴ τὰ μυστήρια ταῦτα εἶχον τὴν αὐτὴν καταγωγὴν, ἦσαν καὶ κατ' οὐσίαν τὰ αὐτὰ ὡς πρὸς τὰ ἐν αὐτοῖς διδασκόμενα, διαφέροντα μόνον κατὰ τελετὰς τινάς. Ἡ μυσταγωγία τῶν μεγάλων μυστηρίων ἐγένετο πρὸς μύησιν τῶν ἤδη δεκτῶν γενομένων εἰς τὰ μικρὰ μετὰ τὰς θεούσας δοκιμασίας. Ἐπὶ τῇ μύησει ταύτῃ ἔφερον μὴ τινον στέφανον ἐπὶ κεφαλῆς, ζεῖς τὸν ναὸν εἰσερχόμενοι ἐρρηντιζοντο ἐκ τοῦ περὶ τῆ εἰσόδου κειμένου ἱεροῦ ὕδατος. Τὰ μεγάλα μυστήρια, εἴτε ἐν Αἰγύπτῳ εἴτε ἐν Ἀθήναις, ἐτελοῦντο μετὰ τὴν παντέληνον τοῦ ἐβδόμου μηνός καὶ διήρκουν ἐννέα ἡμέρας. Ἡ πρώτη ἐκαίτο *Ἄγυρμα*, ἦτοι συνέλευσις, ἀφιερωμένη εἰς καθαρισμοὺς, ἀγνισμοὺς καὶ εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῶν μυσούμενων. Ἡ δευτέρα ἐκαίτο *Ἄλαθς Μύσται*, ἦτοι μύσται πρὸς τὴν θάλασσαν, καθότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὄφειλον οἱ μυσούμενοι νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖσε. Δι' ὁμοίαν τινὰ τελετὴν λέγεται ὅτι ὁ Σολομὼν κατεσκεύασε τὴν χαλκίαν θάλασσαν. Ἡ τρίτη ἦτο ἡ τῶν θυσιῶν. Ἡ τέταρτη ἦτο ὠρισμένη εἰς τὴν πομπικὴν τῶν μυστικῶν ἐρβλημάτων. Ἐν Αἰγύπτῳ ταῦτα ἦσαν ὁ τῆς Ἰσιδος πίναξ, ὁ καλούμενος Ἰσιακός, παράστασις θεότητος οὐδὲν ὠρισμῶν ἐχούσης σχῆμα, μία ὑπερμεγέθης λαμπράς, σύμβολον τῆς σοφίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἄλλα τινά. Ἐν Ἀθήναις ἦσαν τὸ ἱερὸν κανοῦν ἢ κάνιστρον, πρὸς τὸν αὐτοῦ, εἰς ὃ ἡ Περσεφόνη συνέλεγε τὰ ἀνθη, εἰτε ἠρπάγη ὑπὸ τοῦ

Ηλούτωνος. Τὸ κένιστρον τοῦτο ἔκειτο ἐπὶ ἀμάξης συρομένης ὑπὸ βοῶν, ἧς οἱ τροχοὶ ἦσαν κυλινδροειδεῖς. Τὴν ἀμαξὴν ταύτην ἠκολούθουν γυναῖκες, ἐκ διακλειμμάτων ἀνακράζουσαι χαῖρε, *Δήμητερ*. Ἐκράτουν δὲ καὶ μυτικὰ κένιστρα, περικλειόμενα διὰ πορφυρῶν ταινιῶν καὶ περιέχοντα σήταμον, πυραμοῦντας, ἔριον, ἄλας, κιστόν, ροῖδια καὶ μήκωνας, ἅπαντα ταῦτα σύμβολα τῆς ζωῆς καὶ τῆς πρὸς αὐτὴν συντελούσης γεωργίας. Ἐν ὕψῳ διέθειεν ἡ ἀμαξία, εἰς οὐδένα ἐπετρέπετο νὰ θεωρῆ αὐτὴν ἄνωθεν ἐκ τῶν οἰκίων. Τὴν πέμπτην ἡμέραν ἐτέλουν τὰς λαμπραδοφορίας. Ἐν Αἴγυπτῳ ἐγένοντο πρὸς ἀνάμνησιν τῶν ὁδοιποριῶν τῆς Ἰουδαίας, ὅτε ἀνεζήτηται τὸν σύζυγόν της Ὅσιριν, τὸν διδάσκοντα τοὺς ἀνθρώπους τὰς τέχνας καὶ τὴν γεωργικὴν, καὶ ἀκλουθῶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Τυφῶνος φονευθέντα, ἐν Ἀθήναις δὲ πρὸς ἀπομίμησιν τῆς Δήμητρος ἀναζητούσης τὴν θυγατέρα της. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες προσήρχοντο εἰς τὴν τελετὴν ταύτην, καὶ ἐπειδὴ αἱ λαμπάδες ἦσαν ἀφιερωμέναι τῇ Ἰουδίῃ ἢ τῇ Δήμητρι, συνημιλλῶντο τίς νὰ κρατῇ τὴν ὥραιότεραν καὶ μεγαλειότεραν. Ἡ ἕκτη ἐκαλεῖτο Ἰάκ-Κουδῆ ἢ τοὶ Ἰακχος, Βίκχος, οὗτινος τὸ ἄγκλημα ἦγετο τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὡς ἐν λιτανείᾳ ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς τὸν ναὸν τῆς Ἐλευσίως. Ἔθετον δ' ἐπ' αὐτοῦ στέφανον ἐκ μύρτου, οἶον ἐφόρουσαν καὶ οἱ μεμνημένοι, σύμβολον πένθους. Συνώδευον δ' αὐτὸ ἄδοντες καὶ χορεύοντες ὑπὸ παντοδαπῶν ἤχων μουσικῶν ὀργάνων, προσφέροντες θυσιάς καὶ διαφόρους ἱεροτελεστίας ἐκπληροῦντες καθ' ὅδον. Ἡ ἑβδόμη ὡς καὶ ἡ ὄγδοη ἡμέρα ἦσαν ἀφιερωμέναι εἰς ἀγῶνας καὶ πλαστὰς μάχας. Ἡ ὄγδοη ἐκαλεῖτο τὰ *Ἐπιδαύρια* πρὸς μῆμν τοῦ Ἀσκληπιοῦ μεταβάντος ἐξ Ἐπιδαύρου εἰς Ἀθήνας ὕπως μυκθῆ. Ἡ ἐνάτη καὶ τελευταία ἡμέρα ἐκαλεῖτο *Πλημοχόη*, ὡς ἐκ τοῦ ἐνόματος μεγάλου τινὸς πηλίνου ἀγγείου οὕτω καλουμένου. Ἐλάμβανον δύο τῶν ἀγγείων τού-

των, καὶ πληροῦντες αὐτὰ ὕδατος ἔθετον ἐν τῷ ναῷ, τὸ μὲν πρὸς ἀνατολὰς τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς· εἶτα βραδίζοντες ἐναλλάξ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸ ἄλλο, ἀπήγγελλον προσευχάς, μετὰ τὸ τέλος τῶν ὁποίων ἔχονον τὸ ὕδωρ εἰς τι βράχρον ἐπιλέγοντος τάδε. « Χυθήτω τὸ ὕδωρ τῶν ἀγγείων τούτων ἐν τῷδε τῷ βράχρῳ ἐπ' αἰσίσις οἰωνοῖς. » Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν μυστηρίων δὲν ἐπετρέπετο νὰ γίνωνται ἀγωγαὶ ἢ νὰ ἐκδίδωνται ἐντάλματα συλλήψεως ἀτόμων ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, ἀλλ' οὐδὲ νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς ἐσρτάς ταύτας ἐπὶ ἀμαξῶν (ἐξαιρουμένων τῶν γυναικῶν.) Ἡ ἐκτέλεσις τῶν μυστηρίων ἐγένετο ἐντὸς μεγαλοπρεπῶν ναῶν καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ λαοῦ. Γινώσκουμεν ὁπόσον ὁ ἐν Αἴγυπτῳ ναὸς τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῦ Ὅσιριδος, ὁ τοῦ Σεράπιδος μετὰ ταῦτα ἐπικληθεῖς, ἦν ἀξιοθέτος. Διόδοι ἀπεράντου ἐκτάσεως, ὑπὸ σειρᾶς ὑπερόγκων σφιγγῶν, πολυτίμων μαμάρων καὶ ἀπείρων στοῶν περιφρασσόμεναι ἦγον πρὸς τὸ λαμπρὸν τοῦτο οἰκοδόμημα. Ἐν Ἐλευσίῳ ἐτελεῖτο ἡ μυσταγωγία ἐν τῷ ναῷ τῆς Δήμητρος, ὅστις ἦτο ἐξουσίου μεγέθους· ὁ θόλος μόνος τοῦ ναοῦ ἠδύνατο νὰ συμπεριλάβῃ πλείστους ἄνθρωπος θεατάς. Τὸ σύνολον τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Φίλωνος σχεδιασθὲν, ἦν ρυθμοῦ δωρικοῦ. Ὑποδαχόμενοι τοὺς μουσόμεους παραισῆγον αὐτοὺς εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ ναοῦ, ὑπὸ λαμπρῶν φώτων ἀπαστράπτοντα. Ἡ δ' ἐναρξίς τῶν μυστηρίων ἐγένετο ἐν ἁρμονικῷ ἤχῳ ὀργάνων, θελογόντων τὰς αἰσθήσεις. Ὁ ἀρχιερεὺς, εἰς θεῖον καθήμενος, ὑπὸ ἀψίδα σελιγίζουσαν, ἀνεφώνει τάδε: « Βούλομαι μυστήριον ἀνακηρύξαι τοῖς μουσόμενοις, οὐδεὶς βέβηλος εἰσίστω. » Εἶτα ἀνίσταμενος καὶ ἀνατείνων τοὺς βραχίονας προσεύχεται ὧδε πως: « Θεὰ Ἰοίε, οἱ οὐράνιοι θεοὶ σὲ λατρεύουσιν, οἱ καταχθόνιοι σὲ τρέμουν, τὸ πᾶν κινεῖς, τὸν κόσμον κυβερνεῖς, τὸν ἄνθρωπον καταπτεῖς. » Εἶτα πάλιν καθήμενος καὶ τὸν ναὸν προσέειπεν

ἐκτανεύζων, ἐξηκολούθει λέγων: «Σὺ δὲ, ὦ Μουσαίε, δὲκ τῆς λαμπρᾶς Σελήνης ἐνταυθα κτελεθὼν, ἔσο προσεκτικὸς εἰς τὴν ἐμὴν φωνήν· θέλω σοὶ ἀναγγεῖλῃ ἀληθείας, τὰ δὲ πάθη καὶ αἱ προλήψεις νὰ μὴ σοὶ ἀφέλωσι τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν ἐπιποθεῖς· καὶ μέλλεις νὰ προσλάβῃς; ἐξ αὐτῶν. Ἐπισκόπει ἐνδελεχῶς τὴν θείαν φύσιν· διευθεῖται τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καὶ ἀσφαλῆ τρίβον ἐδιδάσκων θαύμαζε τὸν ποιητὴν τοῦ παντός. Εἶναι εἰς μόνος καὶ ἀθύπερκτος, τὰ πάντα εἰς αὐτὸν ἐρείλουν τὴν ὑπερξῆν, ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσιν ἀφικνεῖται· ἀόρατος δὲ ὢν τὰ πάντα ἐφορᾷ.» Οἱ λόγοι οὗτοι ἐρείλκουν βεβαίως μέγαν σεβασμὸν πρὸς τὰς μυστηριώδεις ταύτας ἑταιρίας, αἵτινες τότε ἀπήλαυον παγκοσμίου σχεδὸν ὑπολήψεως, ἧς ἄλλως τε ὀλίγον ἦσαν ἄξιοι, ὡς συμμιγνύουσαι τὴν ἰδέαν ἐνὸς Θεοῦ μετὰ διαφόρων τερατουργιῶν καὶ ψευδολογιῶν.

Ὁ Κικέρων ἐν τοῖς νόμοις του ἐθεώρει τὰ μυστήρια ὡς πρόξενα μεγάλης ὠφελείας, καθότι ἐν αὐτοῖς ἐδιδάσκοντο αἱ ἀληθεῖς ἀρχαὶ τοῦ βίου καὶ ὁ τρόπος τοῦ ζῆν εὐτυχῶς καὶ τοῦ ἀποθνήσκειν ἔτι εὐτυχέστερον ὑπὸ τῆς προσδοκίας μελλούσης ὑπάρξεως. Ἄλλ' ὁ Κικέρων ἀπέειπεν αὐτοῖς τὸν ἔπαινον ταῦτον βασιζόμενος εἰς τὰ γραφόμενα τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Διοδώρου καὶ Ἰδίου τοῦ Πλάτωνος. Ὁ φιλόσοφος Πλάτων θέλων νὰ ἐμπνεύσῃ τὰ ἔξοχα ταῦτα αἰσθήματα, ὑπέθετεν, ὡς μεμνημένος καὶ ὡς φιλόσοφος, ὅτι τὰ μυστήρια συνειστήθησαν ἵνα ἀδιαλείπτως ἀνακαλῶσι τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ, τὰ δόγματα τῆς δημιουργίας, τῆς Προνοίας καὶ τῆς μελλούσης ζωῆς· ἀλλ' ἔστι βέβαιον ὅτι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πλάτωνος τὰ μυστήρια εἶχον σχεδὸν ὅλως ἀπολέσει τὸ γόητρον αὐτῶν. Ἡ δεισιδαιμονία καὶ ἡ μυθολογία τῶν Ἑλλήνων εἶχον ἀντικαταστήσει τὰ πρῶτα σύμβολα τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἡ δοξασία αὕτη περὶ ἐνὸς σφρωτάτου ὄντος, διετέλει ἀπλή ἀξιώσαστος

παράδοσις, οὐσα γνωστὴ εὐαριθμοῖς τοῖς μεμνημένοις. Ἄλλως τε ὁ σοφὸς Σωκράτης οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ μυηθῇ, ὑπ' ὄψιν ἔχων τὸν μαθητὴν του Ἀλκιβιάδην καὶ πλείστους ἄλλους, οἵτινες, καίπερ μεμνημένοι, ἐνέπαιζον τὰ μυστήρια ἐν τοῖς νυκτερινοῖς αὐτῶν συμποσίοις. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁ Πλάτων δὲν μετέβη εἰς Αἴγυπτον εἰμὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου του. Ὁ Σωκράτης δὲν ἠρύσθη τὰ δόγματά του ἐκ τῶν μυστηρίων. Ἐξερχομένοις ἡμῖν τῆς παρουσίας ζωῆς, λέγει ὁ φιλόσοφος αὐτός μετὰ τὸ πλεῖν τὸ κῶνειον, παρουσιάζονται δύο ὁδοί· ἡ μὲν ἀγούσα εἰς χῶρον αἰωνίων βασάνων τὰς ἐνθάδε ὑπὸ ἡδονῶν αἰσχυρῶν καὶ ἐγκλημάτων μινθεσίας ψυχᾶς· ἡ δὲ εἰς τόπον θείας μακαριότητος τὰς ἐπιγῆς καθαρὰς διαμεινάσας καὶ τὰς ἐν ἀνθρωπίνῳ σώματι θάτον βίον διελθούσας.

Φαίνεται βέβαιον ὅτι, ἐὰν τὰ μυστήρια ἐτηρειδοντο ἐπὶ τοιαύτης ἀρχῆς, ἡ ἐὰν διετήρουν ἐπὶ πολὺ τὴν ἔξοχον ταύτην καὶ καθαρὰν περὶ Θεοῦ ἰδέαν, ἄπαντες οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ νομοθέται οἱ ἐν αὐτοῖς μυηθέντες δὲν ἠθελον μεταφέρει εἰς τὰς πατρίδας των τοσούτους ψευθεῖς Θεοὺς καὶ διαφόρους λατρείας, πολλακίς τοσούτω σκληρὰς ὅσῳ καὶ γελοιώδεις.

Ἀδύνατον εἰδέναι πρὸς τίνι ἔθνει καὶ ἐν τίνι ἐποχῇ, οἱ μυητηριώδεις οὗτοι συνταγισμοὶ ἔσχον τὴν καταγωγὴν των. Ὅλα τὰ ἔθνη ἐκέκτηντο τοιούτους καὶ ἕκαστον αὐτοκαλεῖται ὁ ἰδρυτὴς αὐτῶν. Ἐὰν εἰσδύσωμεν πρὸς στιγμὴν ἐντὸς τοῦ χάους τῆς ἀρχαιότητος, εὐρίσκομεν πλῆθος γεγονότων ἀλλοκώτων καὶ λίαν ἀπιθάνων ὡς πρὸς τὸ ζήτημα. Ἐκαστος ἱστορικὸς προβάλλει τὴν ἐουτοῦ γνώμην ὡς νόμον ἀμετάκλητον. Οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ὁ Αἰγύπτιος Κικέρωψ συμπαραλαβὼν μέρος τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ πρὸς ἀποικισμὸν, μετέβη εἰς Ἀττικὴν περὶ τὸ 2422 ἔτος τῆς Κοσμογονίας (τοῦθ' ὅπερ μαρτυροῦσι καὶ τὰ Πάτρια μάρμαρα), καὶ καθυποτάξας τοὺς

κατόικους τῆς χώρας ταύτης, ζώντας τέως εἰς τὰ δάση, καίτοι συμποσομένους εἰς εἴκοσι χιλιάδας· τοῖς ἕκτισσι δώδεκα κομοπόλεις, τοῖς ἐχορήγησε νόμους ἀστυκούς τε καὶ ἠθικούς, συνέστησε τὴν τελετὴν τοῦ γάμου, καθίδρυσε τὴν Ἄρειον Πάγον, καὶ τέλος τοῖς ἐδίδαξε τὴν γνῶσιν τοῦ Διὸς, ὃν ὤφειλον νὰ θεωρῶσιν ὡς πρῶτον καὶ μέγιστον τῶν θεῶν. Ἄλλοι βεβακιοῦσιν ὅτι οἱ Πελασγοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι μεταβάσαντες εἰς Αἴγυπτον μετέβαλον ἐκεῖθεν θεοῦς, ὧν ἀγνοοῦντες τὴν τε δύναμιν καὶ τὴν προσήκουσαν λατρείαν, ἠκέσθησαν μόνον εἰς τὸ νὰ τοῖς ἀπενέμωσιν εὐχὰς καὶ θυσίας. Θέλοντες ὅμως νὰ γνωρίσωσι τὸ ἀληθές· περὶ αὐτῶν, συνεβουλεύθησαν τὸν ἐν Δωδώνῃ χρησμὸν τὸν ὑπὸ Αἰγυπτίων ἱερέων διδόμενον. Μετὰ παρέλευσιν χρόνου, ἀφίχθη καὶ ὁ Ἴναχος εἰς Ἑλλάδα καὶ μετέδωκεν αὐτόθι τὴν ἱερογλυφικὴν διάλεκτον καὶ γραφὴν. Μετὰ ταῦτα ὁ Μέλαμπος, μάγος, ἱατρός καὶ μάντις, ὡς ἅπαντες οἱ τῆς Αἰγύπτου ἱερεῖς, ἐκόμισε τὰ μυστήρια τοῦ Βάχου, ἅτινα ἐν Αἰγύπτῳ ἐδιδάχθη, ἀλλ' ὑπὸ φιλαυτίας, ὡς ἀναφέρει ἡ ἱστορία, μετεσχημάτισε καὶ ἠλλοίωσεν αὐτά. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες τὸ ἀπὸ μέσου αὐτῶν παρεμόρφωσαν αὐτὰ οὕτως, ὥστε ὁ Μέλαμπος σφοδρῶς ἐπιπλήξας αὐτοὺς ἐπὶ τούτῳ, κατεδιώχθη ἐπὶ τέλους καὶ ἐξωρίσθη τοῦ βασιλείου. Ὅτι ἡ μυθολογία τῶν Ἑλλήνων ἐπλουτίσθη ὑπὸ τοῦ Ὀρφείου μὲ πᾶν ὅ,τι οὗτος ἐδιδάχθη ἐν Μέμφιδι ἐπὶ τῆς μύσεως αὐτοῦ. Τέλος ὁ Πλούταρχος λέγει ἐν τῇ περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος πραγματείᾳ του, ὅτι ἡ Ἰσις ἐγεννήθη εἰς Αἴγυπτον· ὅτι ὑπᾶνδρεύθη τὸν Ὀσίριν καὶ ὅτι συνεζήσαν ἐν κελῇ ἁμονίᾳ, καταγινομένοι εἰς τὸ νὰ ἐξευγενίσωσι τοὺς ὑπηκόους τῶν διὰ τῆς γεωργικῆς τέχνης καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων τοῦ βίου ἐπιτηδευμάτων. Ἀλλ' ὁ Τυφὼν φθάνσας τὴν

εὐτυχίαν τῶν ἐπανεστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ὀσίριδος, καὶ τῇ συμπράξει 62 συνενόχων δουλοφονήσας αὐτὸν τὸ ἔθηκεν ἐντὸς κιβωτίου, ὑπερκατέκρυψεν εἰς μικρὸν τι διάσος. Ἡ Ἰσις ἐν ἀπελπισίᾳ ἀνεζήτησε τὸ πτώμα τοῦ συζύγου τῆς, ἀλλ' εἰς μάτην. Νύκτα τινὰ, καθ' ἣν ὁ Τυφὼν ἐκυνήγει εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἐπανεῦρε τυχεῖως τὸ κιβώτιον, καὶ ἐξελθὼν τὸ πτώμα τοῦ Ὀσίριδος τὸν κατέκρυψεν εἰς 14 τεμάχια, ἅπερ διεσκόρπισεν εἰς διάφορα μέρη. Αἱ ὀδοιπορίαι τῆς Ἰσίδος πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ συζύγου τῆς πανηγυρίζουσαι ἐν Αἰγύπτῳ ἦσαν λοιπὸν ἡ ἀρχὴ τῶν τοσούτῳ μετέπειτα περιδόξων γενομένων μυστηρίων. Ἡ ἱστορία δ' αὕτη τῆς Ἰσίδος καὶ τοῦ Ὀσίριδος ἀναφέρεται διαφοροτρόπως ὑπὸ τῶν συγγραφέων. Ὁ Διόδωρος δίδει μόνον 26 συνταίρους τῷ Τυφῶνι καὶ διαμερίζει τὸ σῶμα τοῦ Ὀρφείου εἰς 28 τεμάχια. Ἄλλοι ὀλιγώτερον συμπυκνοῦντες εἰς τὸν διαμελισμὸν ἢ ὁ Διόδωρος ἀναφέρουν 56 τεμάχια. Κατ' εὐτυχίαν ἐπὶ τέλους ὁ κ. Court de Gél elin ἐφαντάσθη ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναγινώσκωμεν 28 ἐν τῷ Διοδώρῳ, καθότι, λέγει, τὸ ἡμῖς τῶν 28 εἶναι 14, τετράκις δὲ 14 κάμουν 56 καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς 14 ὑποδηλοῖ τὴν πλημμύραν τοῦ Νείλου ἀναβαίνουσαν εἰς 14 ὄργυιας. Ἰδοὺ συμβολικὸν σημεῖον τῆς πλημμύρας τοῦ Νείλου, ἀρκούντως συνκροοῦν ὑπὲρ τῆς βαθύτητος καὶ τοῦ ἀξιοπιστοῦ τῶν τῆς Αἰγύπτου μυστηρίων.

Τὰ τῆς Ἐλευστίνος παρρησίαν σχεδὸν ἔχουσι τὴν καταγωγὴν.

Ὁ Πλούτων ἐπειδὴ ἤρπασε τὴν Περσεφόνην συλλέγουσαν ἄνθη ἐν ταῖς ἐξοχαῖς τῆς Σικελίας, ἡ μήτηρ αὐτῆς Δημήτηρ ἤναψε δύο δάδας ἐκ τοῦ ὄρους Αἰτνης καὶ νυχθημερὸν διέτρεχε πρὸς ἀναζήτησιν τῆς θυγατρὸς τῆς. Ἰδοὺ ἡ καταγωγὴ τῶν μυστηρίων τῆς Δήμητρος καὶ τῶν νυκτερινῶν τελετῶν τῶν τοσούτῳ γνωστῶν διὰ τὸ γελοιώδες καὶ τὴν ἀσχημο-

σύνην αὐτῶν, ὅσω καὶ διὰ τὸ θαυμαστὸν, ὅ-
περ ἐνόμισάν τινες ὅτι ἐθεώρουν ἐν αὐτ. κς. Ὁ
Dourt de Gébelin λέγει ὅτι τὰ μυστήρια
τῆς Ἐλευσίνας ἐγεννήθησαν ἐν ταῖς ἐξοχαῖς
αὐταῖς· κατὰ συνέπειαν ἑορτῶν, ἀ; ἐτέλουν οἱ
γεωργοὶ μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν,
καὶ ὅτι αἱ ἑορταὶ συνεστήθησαν τὸ πρῶτον ἐν
Σικελίᾳ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἀθήναις. Ἴδου ὁ
συλλογισμὸς αὐτοῦ: * Ἐἶν τὰ φῶτα, λέγει,
τοσοῦτῳ δυσκόλως εἰσδύουν κατὰ τοὺς καθ'
ἡμᾶς αἰῶνας μὲ ὄλα τὰ μέσα, ἥπερ κεκτῆμεθα
πρὸς διάχυσιν αὐτῶν, ὅπόσον βραδέως δὲν ἤ-
θελον ἀρᾶ γε διασπαρῆ κατὰ τοὺς ἀρχαίους
ἐκείνους χρόνους, ἐὰν οὕτω δὲν ἀνεύρισκον
τοὺς τρόπους, ἧτοι τὰ μυστήρια καὶ τὰς ἑορ-
τάς, ὅπως θέσωσιν αὐτὰ τοῖς πᾶσιν εὐπρό-
δεκτα καὶ ἐφικτά; Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ κοινὸν συμ-
φέρον ἔχοντες ὑπ' ὅψιν συνέστησαν ἑορτάς γε-
ωργικὰς. Καθ' ἕκαστον ἔτος μετέβαινον ἀθροοὶ
ἐν πομπῇ καὶ παρατᾶζει εἰς τὰς εὐπόρους ἐ-
κείνας γαίαις τῆς Ἐλευσίνας, ἵνα ἀναπέμψω-
σιν εὐχαριστίας τῷ Θεῷ διὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς,
ἅτινα ἀπένειμεν αὐτοῖς, καὶ νὰ συντηρῶσι με-
τὰ τοῦ γεωργικοῦ λαοῦ τῆς Ἐλευσίνας τοὺς
ἀδελφικούς ἐκείνους δεσμούς ἀπηλλαγμένους
πάσης δυσμενείας καὶ ἀναγκαίους πρὸς τὴν
καλὴν συμβίωσιν αὐτῶν. Αἱ τελεταὶ αὐταὶ πε-
ριβέβλημένοι μὲ πᾶν ὅ,τι λαμπρότερον καὶ σε-
βαστότερον, καθίστανον τὸν μὲν γεωργὸν μέ-
γαν πρὸς τὰ ἴδια βλέμματα αὐτοῦ, τοὺς δὲ
κυρίου αὐτοῦ φίλους καὶ προστάτας. Τὰ δὲ
μυστήρια συνέστησαν ὅπως παράσχωσι τοῖς
ἀνθρώποις εἰδὸς τι συλλόγου πρὸς συνδιάσκε-
ψιν ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν πλεονεκτημάτων, οὐ
δυναμένων προαχθῆναι ἄνευ νόμων, τάξεως,
εὐκοσμίαις καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης.*

Συνομολογοῦμεν ὅτι αἱ ὑποθέσεις αὐταὶ εἴη
λιαν ὠραῖαι καὶ θαυμασταὶ, καὶ ὅτι ἐκθαμ-
βοῦμενός τις ὑπὸ τῆς πομπῶδους προπαρα-
κευῆς τῶν μυστηρίων, ὑπὸ τῶν βαθειῶν ἐπι-

στημῶν τῶν ἐν αὐταῖς διδασκομένων καὶ τῶν
σεμνοπρεπῶν ἱεροτελεστιῶν, καὶ τέλος ὑπὸ τῆς
ἠθικῆς, ἣν ἕκαστος μύστης ὄφειλε νὰ ἐπασκῆ
ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ, ἠδύνκτο νὰ ἐνθουσιᾶ-
πρὸς τὰς ἀλλοκότους μᾶλλον ἢ θρησκευτικὰς
ταῦτα; τελετάς. Ἄλλ' ὅταν ἀνακαλέσῃ τις εἰς
τὴν μνήμην αὐτοῦ τὰς ἐπονειδίστους κατα-
χρήσεις τῶν τε μυστηρίων καὶ ἑορτῶν τοῦ Βάκ-
χου, τοῦ Πριάπου καὶ ἄλλων θεῶν, πρὸς βλά-
βην πάντοτε τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς εὐπιστίας τῶν
λαῶν, θέλει εὐχερῶς ἐνομολογήσει ὅτι, καὶ
ἂν αἱ τελεταὶ αὐταὶ ἤθελον πράγματι περιέ-
χει τὴν πρόθεσιν τοῦ ἀπονέμειν φόρον λατρεί-
ας τῷ δημιουργῷ τοῦ παντός, δὲν ἤθελον εἰ-
σθαι ἧττον ἐλαττωματικαὶ, ὡς μὴ διορθω-
σαι τὰς πλάναις τῶν ἀνθρώπων καὶ μὴ ἐπι-
τροπόμεναι τῷ τυχόντι ἄνευ τῆς τῶν ἱερέων
συναινέσεως.

Φαίνεται ἀπλούστερον ὅτι τὸ παντέλειον
Ἄον, τὸ τὰ πάντα κινοῦν καὶ διατηροῦν, οὐδέ-
ποτε ἀπήτησε παρὰ τῶν ψευδολειτουργῶν
τούτων παρομοίας τιμὰς μηδαμινὰς καὶ ἀση-
μάντους, καὶ ὅτι πᾶς εὐαίσθητος καὶ δίκαιος
θνητὸς ἠδυνήθη νὰ τῷ προσφέρῃ ἐν παντὶ τότῳ
καὶ χρόνῳ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐχαριστίας
του. Ὅθεν μὲ ὄλον τὸ σέβας ἡμῶν πρὸς τὰ
μυστήρια, μὴ ὤμεν ἀσυνεπεῖς, ὥστε νὰ ἐπιβε-
βαῶμεν διὰ λογισμῶν ἐσφαλμένων καὶ ἀπιθᾶ-
νων, ὅτι ταῦτα ὑπῆρξαν σεδᾶσμια καὶ θεῖα.
Εἶπωμεν μᾶλλον ὅτι ἡ ἀδυναμία ἢ ἐπὶ τοῦ
ἀνθρωπίνου γένους ἐπικρατοῦσα, ἢ ἄγουσα
τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ ἐνθουσιᾶν ὑπὲρ τῆς
πλάνης τῆς ἐκ τῆς ἐπαγγελίας κενῶν τινῶν λέ-
ξεων ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν ἐντυπωμένης, ἢ
ἀπωθήσασα τοὺς λαοὺς εἰς τὸ ἀλληλοκτο-
νεῖν πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἰδίων ἐκάστου βω-
μῶν καὶ εἰδώλων, ἢ ποτίσασα τὸ κώνειον τῷ
σοφῷ Σωκράτῃ πρὸς τιμωρίαν τοῦ μονοθεϊσμοῦ
αὐτοῦ, ἢ ἀδυναμία, εἶπωμεν μᾶλλον, αὕτη,
εἶναι ἢ παραγαγούσα τὸν μέγαν πρὸς τὰ μυσ-
τήρια σεδᾶσμόν.

Ταῦτα ἦσαν ὅ,τι θαυμαστότερον καὶ καταπληκτικώτερον ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ὁ μὲν φιλόσοφος ἐπέθύμει εἶδεν ἐν αὐτοῖς ἐκεῖνο ὕπερ δὲν ὑπῆρχεν, ὃ δὲ κοινὸς λαὸς ἐνόμιζε βλέπειν τὸ οὐδέποτε ὑπάρξαν. (ἔπεται τὸ τέλος.)

Αἱ κατὰ τῶν Μασ.: καταδρομαί

—ο—

Δὲν νομίζομεν ἀπο σκοποῦ, θεωροῦμεν μάλιστα λυσιτελεστάτην, τὴν ἐν περιλήψει ἀναγραφὴν τῶν καταδρομῶν, ἃς κατὰ καιροῦς ὑπέστη ἡ φιλάνθρωπος καὶ προοδευτικὴ ἡμῶν ἑταιρία, τὸ μὲν ὅπως ἀναγινώσκοντες τὰ παθήματα τῶν προκατόχων ἡμῶν, ἀγαπῶμεν πλειότερον τὸ τάγμα μας, ἀναμνησκόμενοι ὅτι διὰ θυσιῶν οὐκ ὀλίγων καὶ αὐταπαρνήσεως παραδειγματικῆς ἀνέκαθεν ἠκολούθει τοῦτο τὴν σωτήριον αὐτοῦ πορείαν, τὸ δὲ ὅπως, παραβάλλοντες τὰς θυσίας ταύτας τῶν κατὰ καιροῦς παθόντων ἀδελφῶν μας πρὸς τὰς ἡμετέρας, οὐρῶμεν ἐκάστοτε τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡμεῖς μηδὲν ἢ σχεδὸν μηδὲν θυσιάζομεν, καὶ ὅτι ὅσας καὶ ἂν ὑποστῶμεν θυσίας, πράττωμεν ἥτινα ἐκεῖνων.

Ἦναι διδακτικωτάτη ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Ἐξ αὐτῆς μαθαίνομεν ὅτι πολλοὶ ἀδελφοί, Μασσῶνοι ὀνόματι ἢ πράγματι, ψυχῇ τε καὶ σώματι, ἐστρεβλώθησαν, ἐφυλακίσθησαν, ἐκατατομήθησαν, ἀλλὰ δὲν συγκατένευσάν ποτε ν' ἀπαρνηθῶσι τὰς ἑαυτῶν ἀρχάς, νὰ ὀπισθοπορήσωσι τὸ παράπαν, νὰ ἀποκαλύψωσιν ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον τῶν μυσηρίων μας. Τιμὴ καὶ δόξα τοῖς ἀδελφοῖς ἐκεῖνοις! Τιμὴ, δόξα καὶ ἑπαινος τῇ ἑταιρίᾳ ἡμῶν, ἥτις τοιαῦτα πάντοτε ἐνέκλεισε μέλη ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς. Ἀκολουθήσωμεν πάντες

τὸ παράδειγμα τῶν ἀδελφῶν ἐκεῖνων καὶ ὦμεν βέβαιοι, ὅτι οὕτω τὴν ἀγαθὴν ἐκλέγομεν μερίδα.

Ἀρχόμεθα τῆς λυπηρᾶς ἐκθέσεως.

Πρῶτον ἐν Ὁλλανδίᾳ τῷ 1784 ἡ ἐξουσία παρακινήθη, κατὰ τὸ σύνθημα, ὑπὸ τοῦ κλήρου μετέηλε βίαν κατὰ τῶν τεκτόνων. Ἄλλὰ μὴ ἀρκεσθέντες οἱ κληρικοὶ εἰς τοῦτο μόνον, παρώτρυνον τὸν φανατικὸν ὄχλον νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτῶν, καθ' ἣν στιγμήν ἦσαν οὗτοι συνηθροισμένοι ἐν τινὶ ἐν Ἀρσελοδάμῳ οἰκίᾳ καὶ κατεγίνοντο εἰς τὴν καθίδρυσιν Στοᾶς. Οἱ φανατικοὶ τῶν ἱερέων ὀπαδοὶ εἰσεβαλλόν ἐν τῇ Στοᾷ, καὶ οὐ μόνον συνέτριψαν πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ἐκακοποίησαν δεινῶς καὶ τοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένους ἀδελφούς. Αἱ ταραχαὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκορυφώθησαν, ὥστε τὰ κράτη πάντα, πρὸς πρόληψιν αὐτῶν, ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπαγορεύσωσι τὰς συνηθροίσεις τῶν ἀδελφῶν, ἀγνωρίζαντες ὅμως ὅτι ἐν ταῖς Στοαῖς οὐδὲν ἐτεκταίνοτο κατὰ τῶν νόμων ἢ τῶν ἡθῶν. Αἱ συνηθροίσεις λοιπὸν διεκόπησαν ἐπὶ τινα χρόνον, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπανελήθησαν. Ὁ κληρικός, ἀγρυπνὸς ἡμῶν καταδρομεὺς, δὲν ἔπαυσε τὰς ἐνεργείας του, καὶ τὰ σκάνδαλα καὶ πάλιν ἐπανήρξαντο, ἄχρις οὗ ἰδόντες οἱ κληρικοὶ ὅτι διὰ τῶν ἐπαναστάσεων τοῦ ὄχλου δὲν κατωρθοῦτο τι σπουδαῖον καὶ ἀποτελεσματικόν, ἔστρεψαν ἄλλαχού τὰς ἐνεργείας των.

Ἐν Γαλλίᾳ, Ἑλβετίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἐξεδόθησαν βιβλία κατὰ τῶν Μασσωνικῶν συνελεύσεων, ἅπερ ἀντινὰ βλάψωσιν, ὠφέλησαν μᾶλλον, διότι ἐκινήθη πολλῶν ἡ περιέργεια, καὶ ἐμυσῶντο πλειότεροι εἰς τὰ μυστήριά μας.

Προέδρμον τότε εἰς τὴν ἔκδοσιν Ποντιφικῆς Βουλῆς. Ὁ Πάπας Κλήμης ΙΒ' ἔγραψε μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἑξῆς ἐν τῇ Βούλῃ. α Πληροφοροῦμεθα, καὶ ἡ κοινὴ γνώμη δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν ἀμφιβάλλωμεν, ὅτι ἐσχημασίθη ἑταιρίαι ἐν ἧ γίνονται δεκτὰ πρόσωπα πάσης θρησκείας καὶ παντὸς ἔθνους καὶ ὅτι ἡ ἑταιρίαι αὕτη ἔχει νόμους καὶ θεομοῦς εἰς ὑπακοὴν τῶν ὀπίστων πάντες ὀρκίζονται. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ἐγκλημα ἀρ' ἐκτουτοῦ ἀνακαλύπτεται, αἱ συνελεύσεις τῆς ἑταιρίας ταύτης ἐκίνησαν τὰς γενικὰς ὑπονοίας τῶν πιστῶν. . . Καὶ τῷ ὄντι, αἱ ἑταιρίαι αὗται εἰσι πάντοτε ἐπιβλαβεῖς διὰ τε τὸ Κράτος καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν καὶ ἐπομένως ἀσυμβίβαστοι πρὸς τοὺς νόμους τοὺς τε πολιτικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς ». Πρὸ πάντων ἀπῆρρεσαν ἡ ἑταιρίαι ἡμῶν τῇ σχολῇ τῆς Ρώμης, διότι ἀνείχετο πρόσωπα διαφόρων θρησκευμάτων καὶ ἔθνων.

Ἡ ἐν Παρισίοις ὁμοῦ βουλή ἠρνήθη νὰ πρωτοκολλήσῃ τὴν Βούλαν ταύτην, ἐν δὲ τῷ Δουβλίῳ ἐξεδόθη βιβλίον ἀπολογητικόν. Αἱ ἐπιθέσεις ἐν τούτοις ἤρξαντο αὔθις. Ὁ Πάπας Βενέδικτος ΙΔ' ἐξετόξευσε κερανοὺς ἀφορισμῶν. Οἱ ἱεροεξετασταὶ ἐνόμισαν ὅτι ἐπανήλθον δι' αὐτοὺς οἱ ποθητοὶ χρόνοι. Ἐν Ἀδινιδῶνι, Ἀκουῖογράφῳ, Μονάχῳ καὶ Μαδριτῇ ἐπειράθησαν νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς σκοτεινὰς ἐκεῖνας φράσεις, δι' ὧν ὁ καρδινάλιος Φίρραο ἐκοινοποίει τὴν βούλαν τοῦ Κλήμεντος ΙΒ', αἷτινες ἦσαν αἱ ἑξῆς. α "Ὅτι οὐδεὶς νὰ τολμήσῃ νὰ ἀποτελέσῃ μέρος, ἐν οὐδενί ποτε τόπῳ ἢ χρόνῳ, τῶν τοιούτων ἑταιριῶν, οὐδὲ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς συναθροίσεις των, ἐπὶ ποιῆθαι τὸ καὶ δημεύσεως τῶν

ἐκτουτοῦ ὑπαρχόντων, ἀνευ ἐλπίδος χάριτος.»

Ἡ ἱερὰ ἐξέτασις ἔφερεν ἐν Λισαβώνῃ τρεῖς τέκτονας, τὸν Ἰωάννην Γουστόζ, τὸν Ἀλέξανδρον Ἰάκωβον Μουτὸν καὶ τὸν Ἰωάννην Θωμᾶν Βροσλέ. Ὁ πρῶτος ἐδιηγῆθη μετὰ ταῦτα τὰ συμβάντα του, καὶ ἡ διήγησίς του προῦξενεὶ δάκρυα. Ἀρνηθέντα νὰ ἀποκαλύψῃ τὰ μυστήριά μας, καὶ τοὶ ἀσθενῆ, ἐβασάνισαν τρεῖς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τῷ ἐξετόπισαν τοὺς ὤμους καὶ τῷ παρεμόρφωσαν τὸ πρόσωπον! Ἐπὶ τρεῖς μῆνας δὲν ἠδύνατο ὁ τάλας νὰ κινηθῇ. Κατεδικάσθη νὰ ἐμφανισθῇ εἰς αὐτο da fé (α) μετ' ἄλλων τινῶν τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως θυμάτων καὶ εἰς πενταετὴ εἰρκτῆν! Ὁ Βροσλὲ ἐτελεύτησεν ἐν τῇ εἰρκτῇ! Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν μαρτύρων τούτων ἀδελφῶν.

Ἐν Πορτογαλίᾳ ἡ ἱερὰ ἐξέτασις ἔπραξε πολλὰ. Τῷ 1792 ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ διέταξεν ἵνα οἱ Μασσῶνοι τῆς Μαδέρας παραδοθῶσιν εἰς τὸ ἱεροεξεταστήριον. Μόλις οἰκογένειαί τινες διέφυγον καὶ φθάσαι εἰς Νέαν Ὑόρκην ἀνεπέτασαν σημαίαν φέρουσαν τὰς λέξεις « Asylum querimus, (β) καὶ παρὰ τοῖς ἐν Ἀμερικῇ ἀδελφοῖς εὔρον οὐ μόνον προσωρινὸν ἄσυλον, ἀλλὰ καὶ νέαν πατρίδα. Αἱ καταδρομαὶ ἐξηκολούθησαν μέχρι τοῦ 1809, καθ' ὃ Μασσωνικὴ λιτανεὶα διελύθη ἐν Λισαβώνῃ ὑπὸ λυσσώδους λαοῦ, κακοποιήσαντος τοὺς ἀδελφοὺς.

Ἐν Αὐστρίᾳ αἱ Ποντιφικαὶ Βούλαι προῦ-

(α). Πυρὶ ἐν ἧ ἐκάλοντο συλλήβδην οἱ ὑπὸ τοῦ ἱεροεξεταστηρίου καταδικαζόμενοι. Κατὰ λέξιν σημαίνει πρᾶξιν πίστεως!

(β). Ἦτοι: Ζητοῦμεν ἄσυλον.

κάλωσαν ἐπιτιμήσεις καὶ σχίσματα. Τῷ 1747 τριάκοντα ἀδελφοὶ συνελήθησαν καὶ καθείρθησαν ἐν Βιέννῃ. Ἡ Μαρία Θηρεσία, μὴ δυνηθεῖσα νὰ μάθῃ τὰ μυστήριά μας, καὶ αἰ κυρίαί τῆς αὐτῆς, θέλουσαι νὰ ἐκδικηθῶσι διότι δὲν ἐπληρώθη ἡ περιέργειά των, ἔκλεισαν Στοάν τινα ἐν Βιέννῃ καὶ ἐφυλάκισαν πάντα τὰ μέλη αὐτῆς· ἀλλ' ὁ Φραγκίσκος τῆς Λορέννης ἐπέτυχεν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν χάριν καὶ ἤγαγε τὴν αὐτοκράτειραν εἰς αἰσθήματα ἐπιεικέστερα.

Ὁ Ἰωσήφ Β' κατ' ἀρχὰς ἐφάνη φιλελεύθερος, εἶτα ὁμως ἐκνήχθη κατὰ τῆς Μασ·. Τέλος ὅτε ἡ ἐπανάστασις ἐθορύβει περὶ ἐαυτὸν, δὲν ἐπέτρεπε τοῖς κατέχουσι δημοσίας θέσεις νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸ τάγμα μας ἐπὶ μεγίσταις ποιναῖς. Ὁ Φραγκίσκος Β' τῷ 1794 ἐξητήματο παρὰ τῆς ἐν Ρατιβόνη Διαίτης τὴν καταπίεσιν τῆς Μασ·. καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἀνόβερ, τοῦ Βρουνσβικ καὶ τῆς Πρωσίας' ὑπεστήριξαν τὴν αὐτονομίαν κατὰ τοῦτο τῶν μικροτέρων Κρατῶν.

Τότε ἤρξατο ἄλλου εἶδους καταδρομῆ, οἱ λίβελλοι. Τῷ 1788 ἐνεφανίσθη φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ ἀφαιρεθέντα προσωπεῖα», ὅπερ ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς νέας ἐπιθέσεως. Οἱ κόλακες τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν κυβερνήσεων, κατήλθον εἰς τὸ πεδίον. Ὁ ἀββᾶς Λεφράγκ μετὰ τρία ἔτη ἐδημοσίευσε φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον. «Ὁ ἀνασυρθεὶς πέπλος ἢ τὸ μυστήριον τῶν ἐπαναστάσεων διαφωτιζόμενον ὑπὸ τῆς Μασ·. Τῷ 1793 ὁ Ἰωάννης Ροδινῶν, γραμματεὺς τῆς βα-

σιλικῆς τοῦ Ἐδιμβούργου Ἀκαδημίας, ἐξέδοτο βιβλίον ἐπιγραφόμενον: «Ἀποδείξεις συνωμοσίας κατὰ τῶν θρησκευμάτων καὶ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Εὐρώπης. Ὁ Βιρουέλ ὑπῆρξεν ἡ ἡχὼ πασῶν τῶν κατηγοριῶν, ἀνευ κρίσεως, ἀνευ αἰδοῦς, καὶ ἐδημοσίευεν ἱστορίαν τοῦ Ἰακωβισμοῦ μὴδ μίαν κεκτημένην ἱστορικὴν ἀξίαν, ἀλλ' εὖσαν δουλικωτάτην. Ἐπίσης ἐνθουσιωδῶς ἐπατέθησαν ὁ Cadet de Gassicourt ἐν τῷ ἀμνήματι τοῦ Ἰακώβου Μολάυ (1796) καὶ ὁ Προϋκρδ ἐν τῷ βιβλίῳ του Λουδοβίκος ΙΣΤ'. ἐκθρονοισθεὶς κρὶν ἢ γίνῃ Βασιλεὺς.

Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίῃ οἱ λίβελλοι εὖρον ἡχὼ καὶ ἀνεστάτωσαν τὰ πνεύματα. Τῷ 1799 ὁ λόρδος Ραδνίερδ προέτεινε bill (νομοσχέδιον) κατὰ τῶν μυστικῶν ἐταιριῶν καὶ ἰδίως κατὰ τῆς Μασ·, ἀλλ' ἐξήλθον ῥήτορες συνηγορήσαντες ὑπὲρ αὐτῆς, ἐν αἷς καὶ ὁ λόρδος Γρεδιλ. Μόνον ἀπηγορεύθη τῇ Μεγ·. τοῦ Λονδίνου Στ·. νὰ συστήσῃ νέας Στ·. Στ·., εἰ δὲ ὑπάρχουσαι ἤδη τοιαῦται, ὑπεδλήθησαν εἰς τύπους λίαν ἐπαχθεῖς. Τῷ 1801 κομητάτον τι τοῦ Κοινοβουλίου, ἐπιρυσίασεν ἐκθεσιν περὶ ἐταιριῶν, ἐν ἧ ἐζήρουντο σιωπηλῶς οἱ Μασσῶνι· ἀλλὰ τῷ 1814, ἐν ἀγορεύσει τινι περὶ μυστικῶν Ἰρλανδικῶν ἐταιριῶν, ὁ ὑπουργὸς κ. Λίβερπουλ συμπεριέλαθεν εἰς τὴν προγραφὴν καὶ τὴν ἐταιρίαν μας.

Κατὰ τὴν πυρετώδη ἐκείνην ἀντίδρασιν τὴν διαδεχθεῖσαν τὴν Ναπολεόντιον πτωσιν, ἡ Μασ·. ἔλαβε τραύματι, ἀπερ οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχε λάθει. Ἡ Ἰσπανία ἐδωκε πρώτη τὸ παράδειγμα. Ὁ Φερδινάν-

δος Ζ' έσύστησε και αυθις το ιεροξεταστικόν. Τῷ 1819 Μασσῶνοι τῆς Μουργίας (Murcia) απέθανον έν βασιάνοις. Οί ιεροξετασταί είχον δύναμιν άνωτέραν τῶν τακτικῶν δικασιῶν, άνωτέραν και αὐτοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ Λοζάνου δὲ Τόρες, αδελφοῦ μὴ δυνηθέντος νά σώσῃ τοὺς αδελφούς του. Ὁ Ἰταλὸς Ι. Π. Κονάττος, γενναίος αξιωματικὸς, ὑπέστη τὰ πάνδεινα καθ' ὁδὸν βλασηζόμενος ὑπο τῶν ἱερέων, διότι έν τῷ οἰκήματί του εἶρεθη Μασσ.: δίπλωμα· εἶτα ὑπέστη σκληροτάτην φυλάκισιν και ἕτερα έν αὐτῇ μαρτύρια.

Τῷ 1824 δέκα τέκτονες συνελήφθησαν έν Γρενάδη και απέκεφαλίσθησαν! Τῷ 1828 τὸ δικαστήριον τῆς ἰδίας πόλεως κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν Μαρκεσίον Λαβριλάνον και τὸν λοχαγὸν Ἀλβάρεζ. Τὸ ἐπιδὸν ἔτος, ὀλόκληρος τῆς Βερκελώνης Στοά καθείρχθη, ὃ δὲ Σεβ.: αὐτῆς ἀπηγχονίσθη! Τὰ μέλη της κατεδικάσθησαν εἰς κάτεργον διὰ βίου! Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας, ὃστις ἔμενεν έν Ρίῳ Ἰανείρῳ, ἐξέδωκε διάταγμα θανάτου κατὰ τῶν ἐλευθεροτεκτόνων, ἐξομειῶν αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἐνόχους ἐσχάτης προδοσίας, ἐγκλήματος τιμωρουμένου διὰ σπαραξικαρδίου θανάτου. Ἦτο οὗτος ὁ παροξυσμὸς τῆς κατὰ τῆς Μασσ.: λύσεως.

Τοιαῦτα και ἄλλα πλείστα ὅσα ἦσαν τὰ μαρτύρια και αἱ βίσιανοι τῶν αδελφῶν μας έν καιροῖς χαλεποῖς και οὐχὶ λίαν ἀπομακρυσμένοις. Σήμερον δέ;

Σήμερον έν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ ἀναγορεύεται πανδήμως Μέγ.: Διδ.: ὁ Πρίγκηψ τῆς Οὐλλλίας, ἐπικροτούτης τῆς Εὐρώπης

ἀπάσης, έν δὲ τῇ Αἰγύπτῳ, τῇ ἀρχαίᾳ ἐσίᾳ και κοιτίδι τῆς Μασσωνίας, έν πλήρει ἐλευθερίᾳ ἐργάζομεθα και αυθις τὸν κάλλιστον τῶν αγώνων.

Εὐχόμεθα ἀπο καρδίας, ὅπως τὸ μέγα ἡμῶν οἰκοδόμημα, τὸ οἰκοδόμημα, δι' ὃπερ ἡ Μασσ.: προαιωνίως ἐργάζεται, τάχιστα ἐπιστεγασθῇ, πρὸς δόξαν τοῦ Μ.: Α.: Τ.: Σ.: και τιμῆν και δόξαν ἡμῶν αὐτῶν και πάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Μασσ.: Ἀνάλεκτα.

—ο—

Γνωστὰ εἰσὶ τὰ ἀρτίως ἐπισυμβάντα κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδ.: Φίγγαρη. Κρίνοντες περιττὸν νά ἐνδιατριψόμεν διηγούμενοι τὰς λεπτομερείας, ἀρκούμεθα μεταφέροντες τὸ ἐξῆς εὐχαριστήριον, ὃπερ μεταφέρομεν ἐκ τῶν « Ἡμερησίων Νέων » ὡς ἔχει.

Ἡ πρὸς τὸν Πατριάρχην εὐχαριστήριος.

—ο—

Ἐπιτροπὴ ἐξ ἐλευθεροτεκτόνων ἐνεχείρισε χθὲς ἐκ μέρους τῶν ἐταῦθα ἐλευθεροτεκτόνων πάσης θρησκείας και ἐθνικότητος πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Πατριάρχην Σωφρόνιον τὸ ἐξῆς ἔγγραφον, ὃπερ εὐχαριστικῶς δημοσιεύομεν.

Παναγιώτατε Πατριάρχα!

« Οἱ ὑποφαινόμενοι έν Αἰγύπτῳ οἰκούντες ἐλευθεροτέκτονες, λαβόντες γινῶσιν τῆς συμπεριφορᾶς Ἑμῶν κατὰ τὸ λυπηρὸν ἐπεισόδιον τῆς ἀρνήσεως ταφῆς τοῦ αδελφοῦ ἡμῶν Φ. Φίγγαρη ἐκ μέρους τοῦ καθολικοῦ κλήρου, ἐρχονται σήμερον νά ἐκφράσωσι τὴν εὐγνωμοσύνην των και διεμνη-

εὐσωσι τὸ σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸν αὐτῶν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα.

« Ἡ ταφή τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ἧς τὸν θρόνον λαμπρύνετε καὶ τιμᾶτε ἐπαξίως, συνεκίνησε, Παναγιώτατε Δέσποτα, πάντας ἡμᾶς, οἵτινες διδασκόμενοι καθ' ἡμέραν τὴν ἀνεξιθρησκείαν καὶ θεωροῦντες τοὺς ἀνθρώπους πάντας τῆς γῆς τέκνα ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου Πατρὸς, καθάπερ ὁ Χριστὸς διεκήρυξεν, εἶδομεν ὅτι Ὑμεῖς, Παναγιώτατε, ὁπαδὸς ἀληθῆς τοῦ Χριστοῦ ἔχτων ἠθικῶν διδασμάτων του, ἐξωτερικεύετε τὰ αἰσθήματα Ὑμῶν τὰ εὐγενῆ καὶ γενναῖα καὶ φιλόανθρωπα ἀπροκαλύπτως καὶ μετὰ τοῦ θάρρους τοῦ ἐμπρέποντος εἰς Ἱεράρχην σοβαρὸν, ἐνοοῦντα τὴν θέσιν του καὶ ἀποτροπιαζόμενον τὰς θρησκευτικὰς ἐρίδας καὶ διαμάχας, ὡς ἐπρατίεν ὁ Χριστὸς, ὅστις ἐζήτει τὴν ἀδελφοποίησιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

« Οἱ ἐλευθεροτέκτονες τῆς Αἰγύπτου, Παναγιώτατε Πάτερ, εὐχονται ὅπως ὁ Θεὸς διαφυλάττῃ Ὑμᾶς καὶ χορηγῇ μακρότητα ἡμερῶν, πρὸς δόξαν τοῦ Ὑμετέρου Θρόνου καὶ τῆς δυσμοίρου ἀνθρωπότητος, ἣν τόσο σκληρῶς καταδιώκουσι καὶ διαχωρίζουσιν οἱ αὐτοκαλούμενοι μὲν ὁπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς, πράγματι δὲ φίλοι τοῦ σκότους ὄντες καὶ τῆς ἀδελφομαχίας.

« Δέξασθε, Παναγιώτατε, τὰ ταπεινὰ σεβάσματα πάντων τῶν ὑποφαινομένων Τεκτόνων, οἵτινες ἀείποτε θέλομεν φέρει ἐγκεχαραγμένην ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τὴν ὠραίαν καὶ θεάρεστον πρᾶξιν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

(ἔπονται πλείστα ὑπογραφαί)

Ἡ Α. Π. ὁ Πατριάρχης ἐδέξατο τὴν εὐχαριστήριον ταύτην, ἀπαντήσας ὅτι δὲν ἐθεώρει ἑαυτὸν ἄξιον τοσαύτης τιμῆς, διότι οὐδὲν ἄλλο ἐπραξεν ἢ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ διδάγματα τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησίας, ἧτις θεωρεῖ πάστας τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας ὡς ἀδελφούς. Πυχθήθη δὲ ἀπὸ καρδίας τὴν εἰς μίαν ποιήσασαν συνένωσιν ἀπίντων τῶν Χριστιανῶν ὑπὸ ἓνα καὶ μόνον ποιμένα, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν ἐνυπαρχόντων φραγμῶν, τῶν, ὡς μὴ ὤφριλε, διαχωρίζοντων τὴν Χριστιανωσύνην.

Περὶ τὸν κρίνομεν νὰ πλεξώμεν ἐπαίνους ὑπὲρ τῆς Α. Π. διότι ἐπαρκῆς δι' αὐτὴν ἔπαινος εἶναι ἡ ἐκδηλωθεῖσα ὑπὲρ τῆς Α. Π. γενικὴ τῶν κατοίκων τῆς Αἰγύπτου εὐχρηστίας ἐπὶ τῇ Χριστιανικῇ ὄντως συμπεριφορᾷ τῆς.

Εὐχόμεθα μόνον νὰ ἐπικρατήσῃ γενικῶς ἡ ἰδέα ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν ἀδελφοὶ καὶ ὅτι αἱ παράδοξοι δοξασίαι τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ, δὲν πρέπει νὰ διαχωρίζωσι τοὺς ἀνθρώπους, οὐδὲ νὰ διαταράσσωσι τὴν ἁρμονίαν, ἧτις ὤφριλε νὰ ἐπικρατῇ μετὰ τῶν θνητῶν. Ἡ δύσμοιρος ἀνθρωπότης ἔχει τόσα κακὰ κατατρώχοντα αὐτὴν, ὥστε εἶναι ἀνοσιεὶα νὰ ἐκζητῇ νέας συμφορὰς καὶ διαμάχας ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς ζητήμασιν.

Ἡ Α. Π. ὁ Πατριάρχης Σωφρόνιος ἀπέδειξεν ὅτι συμμερίζεται τὰς ἰδέας τῶν φίλων τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τρανὸν παρέσχεν ἡμῖν παράδειγμα ἡ Χριστιανικὴ καὶ ὄντως φιλόανθρωπος συμπεριφορὰ του.

Ἡ ἐπταμελής ἐπιτροπὴ ἡ ἐγχειρίσασα τῷ Πατριάρχῃ τὴν εὐχαριστήριον ἐσύκειτο ἐκ τῶν ἀδ. ἀδ.

J. Alun Jones, δικηγόρου.

W. E. Wilton

H. Jevon

A. Zacca

L. De Maria

E. H. Bingham καὶ Δ. Μοσχονᾶ.

Κατ' αὐτὰς εἰς τῶν ἐπισημοτέρων συγχρόνων ρητόρων τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὴν ἐγκαινίαι νέας τινὸς τεκτονικῆς ἐν Ρώμῃ Στ'. ἐκθειάζων ἐν σπουδαίῳ αὐτοῦ λόγῳ τοὺς ἥρωας τῆς Ἰταλικῆς ἀναγεννήσεως, συνταυτίζει τὸν Ἰταλὸν τέκτονα μετὰ τοῦ φιλοπάτριδος πολεμιστοῦ τοῦ 1859.

Λυπούμενοι ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ μεταφέρωμεν ἐν τῇ «Ἀθηνᾶ» ἐλόκληρον τὸ ρητορικὸν ἀριστοῦργημα τοῦ Ἰταλοῦ εὐπατρίδου, ἀρκούμεθα εἰς τὰς ἐξῆς αὐτοῦ περικοπὰς.

«Μὴ σταματήσωμεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Θριάμβου, ἥτις εἶνε πλήρης ἀκανθῶν καὶ τριβόλων· ζήλειμπνεύσωμεν θάρρος εἰς τὰς καρδίαις τῶν συμπολιτῶν μας καὶ ὅταν τὰ τέκνα ἡμῶν ἐρωτήσωσι· τί ἐσσι Πατέρις; ἄς ἀπαντήσωμεν· Πατέρις εἶναι τὸ σύνολον τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τῆς ἡμετέρας ἀγάπης. Πατέρις εἶναι ἡ ζωὴ, πατέρις εἶνε ἡ ἱερότης ἐκείνη, ἥτις ἐπεταί τῆς λατρείας τοῦ μεγάλου ἀρχιτέκτονος τοῦ Σύμπαντος.

Ὅταν δὲ τὰ τέκνα ἡμῶν ἐρωτήσωσι καὶ ποῦ εἶνε αὕτη; ἄς ἀνοιξώμεν τὸ μέγα βιβλίον τοῦ μαρτυρίου καὶ ἄς ἀναγνώσωμεν αὐτοῖς τὸ τεκτονικὸν μαρτυρολόγιον, λέγοντες· ἰδοὺ ἡ Πατέρις!»

Ἀκολουθῶς ὁ ρήτωρ συνδέειν τὸ ὑπὲρ πατρίδος αἰ. ἴσημα μετὰ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου θρησκευτικοῦ, λέγει:

«Ἄς ἀναθρέψωμεν τὰ τέκνα ἡμῶν θρησκευτικῶς, διότι λαὸς ἄνευ θρησκείας εἶνε λαὸς ἀρνητικὸς. Ναί! ἄς ἐμπνεύσωμεν αὐτοῖς ἀγάπην πρὸς τὴν θρησκείαν, ἀλλ' οὐχὶ πρὸς τὴν θρησκείαν, ἥτις, ἐφ' αἰῶνας τὸν Νικόλαον Μακκιαθέλην, ἥτις ἔκαυσε τὸν Ἰερώνυμον Σαβοναρόλαν, τὸν Ἀρνόλδον τῆς Βεσπίας καὶ τὸν Ἰορδάνην Βροῦνον· οὐχὶ πρὸς τὴν θρησκείαν, ἥτις νομιμοποιεῖ τὴν δουλείαν, τὴν δεισιδαιμονίαν, τὸν θρησκευτικὸν φανατισμὸν καὶ εὐλογεῖ τὸ σκῆπτρον τοῦ τυράννου· οὐχὶ πρὸς τὴν θρησκείαν ἥτις ἀρνεῖται τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀποκτανῶει

τὸν ἄνθρωπον, ἥτις ὑποθάλλει τὴν ληστείαν καὶ τὸ ἐγκλημα, ἥτις ὕλικοποιεῖ τὴν ψυχὴν, ἥτις ὑπόσχεται παράδεισον μετὰ θάνατον ἀποκαθιστῶσα κόλκασιν τὴν ζωὴν, ἀλλὰ πρὸς τὴν θρησκείαν ἐκείνην, ἥτις παρῆξε καὶ ἐνέπνευσε τὸν Δάντην, τὸν Βίκον, τὸν Μουρατόρην, τὸν Ἰοβέρτην, τὸν Σικκάρδην καὶ τὸν Σίντα Ρόζαν, πρὸς τὴν θρησκείαν ἥτις ἀποκαθιστῆ τὸν ἄνθρωπον θεῖον ὃν καὶ ἥτις θελήσασα νὰ χειραφετήσῃ τὴν γυναῖκα, ἐξελέξατο μίαν παρθένον Ἑβραίαν, ἐκάλυψε τὴν καρδίαν αὐτῆς διὰ τῆς πίστεως καὶ ἀποκαθιστῶσα αὐτὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ, κατέστησε τύπον καὶ ὑπογραμμὴν τῆς γυναικὸς τοῦ ἐλευθεροτεκτονισμοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν ἐκείνην, ἥτις εἶχε τὴν δύναμιν ν' ἀναστήσῃ τὸν Ἀτζζρον, ἥτις ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τυφλῶν καὶ τῶν ἐν τῇ σκοτειᾷ γεννηθέντων πρὸς τὴν θρησκείαν ἐκείνην, ἥς μόνος κώδικς εἶνε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ σπάθη τῆς ὁ σταυρός· πρὸς τὴν θρησκείαν τέλος ἐκείνην, ἥτις ζῆ καὶ ἐσωματοποιήθη ἐν τῷ τεκτονισμῷ, καὶ τῆς ὁποίας λύχνος εἶνε ἡ καρδιά τοῦ μεγάλου ἀρχιτέκτονος τοῦ Σύμπαντος καὶ ἔλαιον τὸ αἶμα τοῦ μεγάλου Διδασκάλου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.»

* *

Δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐνφράσωμεν τὴν ἀπειρίστον ἡμῶν εὐγνωμοσύνην τοῖς ἐν Σμύρνῃ ἀδ.· ἀδ.· τοῖς τόσῳ εὐγενῶς τείνοσιν ἡμῶν ἀρωγὸν τὴν χεῖρα. Οἱ ἐν Σμύρνῃ ἀδ.· ἀδ.· ἀπέδειξαν δ' ἂ τῆς Μασσ.· ὄντως συμπεριφορὰς τῶν οὐ ἐκτιμῶσι πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ὅτι εἰσι πράγματι καὶ οὐχὶ ἐνόματι τέκτονας, καὶ ὅτι τὸ χεῖμα τὸ εἰσενέον, τὸ παραδόσασιν εἰς τὸν Σταυρὸν τὸν Ἰησοῦν καὶ πολλοὺς ἐνταῦθα γαλθανίζον, αὐτοὺς δὲν τοὺς ἐξήσπάζει, δὲν τοὺς θορυβεῖ, δὲν τοὺς εὐρεῖ ἐπισθεν αὐτοῦ. Οἱ ἐν Σμύρνῃ τέκτονας πεφωτισμένοι τὸν ἰοῦν καὶ Μασσῶνας τὸ φρόνημα ὑπεστήριξαν γενναίως τὸ περιοδικὸν ἡμῶν, διόπερ ἀπὸ καρδίας εὐχαριστοῦμεν αὐτοὺς, πέμποντες αὐτοῖς σὺν τοῖς φυλλαδίοις καὶ τὸν ἡμέτερον ἀδ.· ἀσπατιῶν.